

Luxembourg

– meget mere end banker og EU

Tre officielle sprog og en kontrastfyldt hovedstad er blot en smagsprøve på lille Luxembourgs store alsidighed. For omkring Storhertugdømmets største by venter slangende floder, stejle vinmarker og mægtige middelalderborge i en maggitering af oplevelser, de fleste blot suser forbi.

Landsbyen Schengen ligger smukt ved Mosel-flodens bred og et stenkast fra grænserne til både Tyskland og Frankrig. Den strategiske placering gjorde, at man underskrev Schengen-Traktaten på en båd her i 1985.

Man får både tyske og franske fornemmelser, når man bevæger sig rundt i Luxembourg bys historiske bymidte.

Bankhovedkvarterer og EU-instanser. Det er nok det billede de fleste har af Luxembourgs oversete hovedstad. Et billede, som delvist taler sandt, hvis man holder sig til forretningskvarteret Kirchberg. Men på den anden side af Pfaffenthal-dalen, blot et par stop væk med byens topmoderne letbane, kan man slentre gennem en frodig bypark og ind i hovedstadens historiske centrum – og kontrasten kunne næsten ikke være større.

Det er dog værd at dvæle lidt ved Kirchbergs moderne arkitektur. Et område, som helt ind til 1960'erne primært lå henlagt til landbrugsjord på et plateau højt over Alzette-floden. Tingene ændrede sig dog markant, da de første EU-frø blev sået i 1952. Dengang blev Luxembourg provisorisk hovedsæde for Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab, og siden skød en stadigt voksende skov af EU-instanser og hovedkvarterer op omkring bydelens hovedpulsåre, John F. Kennedy Avenuen. Her finder man i dag EU-Domstolen og Den Europæiske Revisionsret, og Luxembourg by er anerkendt som en af Europas EU-hovedbyer sammen med Bruxelles og Strasbourg.

En slentretur langs Corniche-stien i Luxembourgs gamle bydel byder på en formidabel udsigt over de lavtliggende kvarterer.

»Kirchbergs kontorlandskab krydres af flere kulturelle prestige-byggerier, som gør det værd at besøge.«

Kirchbergs kontorlandskab krydres af flere kulturelle prestigebyggerier, som gør det værd at besøge. Mest iøjnefaldende er koncerthuset Philharmonie Luxembourg med sine 823 hvide søjler, der blev indviet i 2005 og siden har forkælet byens borgere med hundredvis af koncerter årligt. Året efter kom den moderne kunst til Kirchberg, da MUDAM slog dørene op til en tankeprovokerende kunstsamling, hvor en blækfyldt fontæne printer sig ind i hukommelsen. Den kantede bygning i sten og glas er i sig selv interessant, og den spiller fremragende sammen med naboen, Thüngen fæstningen, som huser det historiske museum Dräi Eechelen – ”Tre Agern”. Sammen spejler de to bygningsværker Luxembourg bys historie og nutid her i Kirchberg. Hovedstaden i en nødskal – eller et agern, fristes man til at sige.

UNESCO-beskyttet bymidte
I dag er Luxembourg verdens eneste storhertugdømme, og storhertugen Henri af Luxembourg er overhoved for omkring 633.000 indbyggere. Med stærke forbindelser til nabolandene Belgien, Tyskland og Frankrig – samt Portugal er landet en smelte-

digel af sprog og kulturer. Tæt på halvdelen af befolkningen er udenlandske og heraf er de fleste overraskende nok portugisere. Lægger man dertil de mange pendlere, der hver dag kommer til fra nabolandene for at arbejde, får man en unik kulturcocktail som skyldes ned med de tre officielle sprog; fransk, tysk og letzburgerisk. Sidstnævnte et tysk-klingende sprog, der læres i skolerne efter tysk og fransk. Et bredt sprogmæssigt spænd, der er en udfordring at holde styr på.

Hovedstadens højtliggende, gamle bydel, Ville-Haute, er til gengæld til at overskue, og alligevel værd at lade sig selv fare lidt vild i. For i de smalle gader og på de atmosfærefulde pladser får man skiftevis tyske og franske fornemmelser. Byen er dog helt sin egen, og alene dens store niveauforskelle gør den spændende at udforske til fods. Den unikke topografi gør sig specielt bemærket, når man slentrer langs Corniche-stien med udsigt til resterne af byens historiske fæstningsværker samt Neimënster-klostret nede i bydelen Grund. Netop fæstningens ruiner og dens underjordiske kasematter, verdens længste af slagsen, er blandt hovedårsagerne til, at Luxembourgs

Rejseinfo: Rubrik

BEDSTE REJSETIDSPUNKT:

Det er oplagt at besøge Luxembourg fra forår til efterår. Juli og august er naturligt de travleste måneder, mens landskaberne i Moselles vin-region er specielt smukke i efteråret omkring midten af oktober. Luxembourg by er desuden oplagt til en juletur fra sidst i november.

REJSEFORM:

Luxair og SAS flyver mellem København og Luxembourg by, og i lufthavnen findes adskillige biludlejningsfirmaer. Fra den dansk-tyske grænse er der godt syv timers kørsel til det nordlige Luxembourg. Offentlig transport er gratis i hele landet, med mindre man vil rejse på første klasse.

OVERNATNING:

Der er masser af overnatningsmuligheder i Luxembourg by og ikke mindst i Kirchberg-kvarteret hvor farverige Mama Shelter er et anderledes 'business hotel', mamashelter.com.

I de øvrige byer er udvalgt af hoteller naturligt mindre, så book i god tid i sommermånederne. Der er desuden et væld af campingpladser i Luxembourg, ikke mindst i det naturskønne nord, *camping.lu*

gamle bykerne har været på UNESCOs Verdensarvsliste i over 25 år.

Kasematternes lange gange kan, under normale tilstande, besøges mod entre. Det er dog gratis at tage elevatoren ned til Grund-kvarteret og træve en tur i grønne omgivelser langs Alzette-floden, hvorfra det tårnhøje Bock-massiv, der skjuler kasematterne, er særligt imponerende. Og glem ikke at hilse på Luxembourgs egen "lille havfrue", Melusina, som sidder her ved flodbreden overfor Neimënster-klostret. En pangfarvet og abstrakt skulptur, der er baseret på en lokal myte. Kryds floden og besøg klostret, som i dag er en åbenbaring af kunst, kulturelle events og en café, der ofte bades i jazzede toner.

Fortsættes side 6

Det prægtige slot i Vianden troner som en kongekrone over den hyggelige by ved floden Our. Den franske forfatter Victor Hugo boede her i en periode i 1871, og i dag er et lokalt museum dedikeret til ham.

Fortsat fra side 4 og 5

Billeder, der brænder sig fast

Mange deler nok den fejlagtige opfattelse af, at Luxembourg blot er en by, men der venter mange overraskelser udenfor hovedstaden i et kompakt, lille land, der er nemt at navigere. Det er hvad end man rejser rundt i bil eller gør brug af landets gratis offentlige transport. Ja, du læste rigtigt, for siden 1. marts 2020 har man i Luxembourg kunne rejse med både letbane, bus og tog uden at skulle have én eneste euro op ad lommen.

Landet var førhen knap tre gange så stort som i dag, men dets mægtige nabolande har gennem historien alle taget "en bid af kagen". Det gør dog til gengæld, at transporttiden i dag er kort, selv når man rejser på tværs af landet. Eksempelvis er der blot en times kørsel til Clervaux i regionen Éislek i nord. En naturskøn region, som dækker godt en tredjedel af landet og beriges af store skovområder, hyggelige småbyer og et væld af slotte og middelalderborge. Clervaux var under Anden Verdenskrig vidne til drabelige kampe under Slaget ved Ardennerne og byens kridhvide slot lå længe i ruiner. I dag ånder alt dog fred og idyl i den lille by, borgen er genopbygget og den huser nu både krigsmuseum og en formidabel fotoudstilling, mange kommer hertil for.

'Family of Man', hedder samlingen på 503 sort-hvide fotografier af 273 fotografer fra 68 forskellige lande.

Den blev kurateret i starten af halvtredserne af den Luxembourg-fødte fotograf og kunstner Edward Steichen, og billederne blev nøje udvalgt mellem over to millioner mulige emner. Med disse forevige hverdagsøjeblikke ville Steichen vise, hvor ens vi mennesker i bund og grund er på tværs af racer, religioner, geografi, køn og kulturer. En samling, som første gang blev udstillet på MoMA i New York i 1955 og siden har rejst verden rundt inklusiv flere besøg i Danmark. Siden 1994 har 'Family of Man' været permanent udstillet her på slottet i Clervaux, og den bevægende fotosamling, som sætter sig fast i hukommelsen, er beskyttet som verdensminde under UNESCO.

Her boede Victor Hugo

Billeder, der ligeledes brænder sig fast på nethinden, er Luxembourgs prægtige borge og slotte, og med over hundrede af slagsen indenfor landets grænser, er der rigeligt at vælge imellem. Bliver man i Éislek, så er der dog to der rager op over de fleste – også rent geografisk. Beliggende blot en halv times kørsel fra hinanden, kan både borgen i Boucheid og slottet i Vianden nemt besøges på en eftermiddag. Bourscheid Castle er landets største af slagsen, og med sine runde tårne over et grønt hav af trætoppe samt den bugtende Sûre-flod, er borgen som taget ud et eventyr. Følg audioguiden rundt i ruinerne og tag trinene til tops i det øverste tårn til en 360-graders panoramaudsigt.

Thüngen-fæstningens tårne prydes af tre gyldne ageren. Den historiske bygning i Kirchberg-kvarteret er nabo til Museet for Moderne Kunst. MUDAM blev skabt af kinesisk-amerikanske I.M. Pei, der stod bag Louvre Museets ikoniske glaspiramide.

Længere mod øst, blot et stenkast fra grænsen til Tyskland, domineres byen Vianden af dens højtliggende og velbevarede slot i romansk stil, og det er værd at bruge en time eller to på. Slottet er byens ubestridte hovedattraktion, men følg herefter de brostensbelagte gader gennem byen og over floden Our, og du vil støde støde på gadenavnet Rue Victor Hugo – opkaldt efter den franske forfatter bag Les Misérables og Klokkeren fra

Notre-Dame. Victor Hugo besøgte Vianden ad flere omgange, inden han slog sig ned her en periode i 1871, og huset, hvor han opholdt sig, er i dag dedikeret til et mindre museum om forfatteren og hans liv.

Fortsættes side 8

Den 'hoppende procession' er et unikt syn i Luxembourgs ældste by Echternach. Traditionen, som finder sted årligt på, hvad man kan kalde 3. Pinsedag, er sågar registreret hos UNESCO som en del af menneskeheds kulturarv.

Fortsat fra side 6

Vandreture og vinsmagning

Følger man den tyske grænse sydpå fra Vianden, når man snart Luxembourgs ældste by Echternach, der er hovedbyen i regionen Mullerthal. Byen er berømt for sit benediktinerkloster, der er forbundet med en af Luxembourgs mest kuriøse begivenheder. For hvert år, på hvad man kan kalde 3. pinsedag, ses tusindvis af hoppende og dansende mennesker strømme gennem byens gader. Et optog af pilgrimme, musikanter og lo-

kale, som holder en ældgammel skik i live til ære for Sankt Willibrord, der grundlagde klosteret. Denne "hoppende procession" er sågar endnu en UNESCO-repræsentant her i det lille land.

Echternach er populær som base for vandringsentusiaster, for herfra kan man snørre støvlerne og begive sig ud på den 112 kilometer lange Mullerthal Trail. En vandresti, der er fordelt på tre cirkulære ruter og som går gennem et spektakulært landskab kendt som "Lille Schweiz". Mosklædte sandstensformationer,

Det er som at gå på opdagelse i en filmkulisse, når man følger Mullerthal-stien gennem landskabet kendt som "Lille Schweiz". Vandrestiens tre ruter strækker sig tilsammen over 112 kilometer i Luxembourgs østlige Mullerthal-region.

tårnhøje klippevægge og broer over rislende bække indhylder denne opdagelsesrejse i naturens favntag, og specielt på stykket mellem Echternach og Berdorf må man flere gange bare stoppe op og nyde omgivelserne.

Belønningen for vandreturene findes i vinregionen Moselle, som deles fra Tyskland af floden Mosel. Ligesom naboen mod øst er Luxembourg beriget med bølgede vinmarker, der spejler sig i flodens rolige vand, men hvor den tyske Mosel-region er kendt for sine søde vine, er det primært tørre hvidvine, der produceres her i landet, samt den lokalt elskede crémant. En mousserende vin, hvis navn kun må benyttes her i Luxembourg udover specifikke, franske vinregioner. Hos Caves St Martin lidt nord for byen Remich, har man produceret vin og crémant siden slutningen af Første Verdenskrig, og vinene lagres og produceres efter traditionelle metoder dybt inde i kalkstensklipperne. Den sødlige duft af druer i de over én kilometer grottegange kan pirre enhver vin-elskers næsebord, og i producentens lækre forretning kan smagsløgene forkæles, hvis man booker en af de guidede ture og vinsmagninger.

Med Luxembourgs EU-forbindelser in mente, er det oplagte at runde af i navnkundige Schengen i sydøst, som egentlig blot er en strategisk velplaceret landsby på kanten af Tyskland og Frankrig. Her kan man hos det Europæiske Museum nær flodbredden blive klogere på den historiske Schengen-Traktat, der blev underskrevet her i 1985 – og i caféen kan man skåle på Europas åbne grænser, der gør det nemmere at rejse i dag.

Andre oplevelser i Luxembourg:

Luxembourgs sydvestlige Minett-region er præget af sin industrihistorie med især stålproduktion, og der er flere attraktioner, som giver et indblik i denne. Her finder man også landets andenstørste by, Esch-sur-Alzette, som for en stund træder ud af hovedstadens skygge som en af Europas Kulturhovedstæder i 2022, esch2022.lu.

'De Syv Slottes Dal' kaldes dalen, der følger floden Eisch i Luxembourgs centrale Guttland region. Som navnet antyder, tager ruten dig til syv historiske slotte, og har man mod på en lang vandretur kan man tilbagelægge de 37 kilometer til fods på vandrestien mellem byen Mersch og Gaichel på grænsen til Belgien. I bil er ruten kortere, visitluxembourg.com.

Esch-sur-Sûre i Éislek-regionen er blandt landets mest maleriske landsbyer. Den putter sig i et skovomsvøbt terræn omkring en borgruin og mellem et hårnålesving på den slangende Sûre-flod. Den er et oplagt fotostop på en rejse rundt i det nordlige Luxembourg, visitluxembourg.com.